

KÖVETELÉSEK ELENGEDÉSE HITELINTÉZETNÉL

S Z J A – Illeték

Nemzeti Adó- és Vámhivatal
Közép-dunántúli Regionális Adó Főigazgatósága
Jogi, Tájékoztatási és Törvényességi Főosztály
Tájékoztatási és Koordinációs Osztály

Név: Know-How Audit Kft
Cím: 2800 Tatabánya Ifjú munkás út 23.
E-mail címe: knowaudit@t-online.hu
Adószám: 10557998-2-11
Adóazonosító jele:
Feladás dátuma: 2011.03.04.
Tárgy: Személyi jövedelemadó
E-iktatószám: e-179611

Levél szövege:

Tisztelt Adóhivatal!

Ügyfeleim - takarékszövetkezetek - tevékenysége során gyakran előfordul, hogy kisebb-nagyobb követelések elengedésére kényszerülnek.

I. Tőkekövetelés elengedése - SZJA

Kérdés:

1. Amikor a hitelintézet fennálló követelése fejében ingatlant vagy egyéb eszközt vesz át, sok esetben az eszköz értéke nem fedezi az összes tartozást, azaz tőke követelés marad fent. Ha az adósnak bizonyíthatóan nincs más behajtható vagyona, a további tartozást elengedik. Alkalmazható-e az SZJA törvény 1. sz. mellékletének 7.15/a pontja, azaz ha az adós nyilatkozik, hogy a további behajtás, letiltás stb. ő és családja ellehetetlenüléséhez vezet, akkor adómentesen engedhető el a követelés összeghatártól függetlenül?

Adóhivatal válasza:

I.

1. A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (továbbiakban: Szja. tv.) 1. sz. mell. 7.15. a) pontja alapján adómentes a hitelintézet, pénzügyi vállalkozás által - az azonos helyzetben lévőket egyenlő elbánásban részesítő elv betartásával - részben vagy egészben elengedett követelés (akkor is, ha egyezség keretében történik), amennyiben az adós nyilatkozata szerint az ő és családja megélhetési ellehetetlenülését előzi meg;

A fenti jogszabályhely alapján a hitelintézet által elengedett követelés összegtől függetlenül kizárólag abban az esetben adómentes, ha a követelés elengedésére a hitelintézet üzletszabályzatában rögzített feltételek szerint (az azonos helyzetben lévőket egyenlő elbírálásának elve szerint) kerül sor.

Kérdés:

2. Mivel az SZJA tv. 1. sz. melléklet 7.15/a pontja arra is hivatkozik, hogy a fenti elengedésnek az "egyenlő elbánásban részesítő elv betartásával" kell történnie, ez azt jelenti, hogy a két feltételnek együtt kell teljesülnie? Azaz ha a fenti nyilatkozat alapján a konkrét adósnak elengednek pl. 1 M Ft-ot akkor minden 1 M Ft feletti, ugyan olyan rossz helyzetben lévő, nyilatkozó - behajtható vagyonnal nem rendelkező - adósnak a követelését el kell engedni ahhoz, hogy az adómentesség feltétele teljesüljön?

Adóhivatal válasza:

I.

2. Tehát az Szja. tv. 1. sz. mell. 7.15. a) pontja alapján azért lehet adómentes a magánszemély pénzügyi intézmény felé fennálló tartozásának elengedése, mert az adós nyilatkozata szerint az ő és családja megélhetési ellehetetlenülését okozná a végrehajtás. Ebben az esetben nem állapít meg a törvény összegzhetárt, és minden esetet egyedileg kell elbírálni, az ügyet, és feltétel az, hogy minden hasonló helyzetben élő és erről a pénzügyi intézmény felé nyilatkozatot benyújtó adós tartozását el kell engedni.

II. ILLETÉK

Kérdés:

3. Az elengedés a magánszemélynél jár-e illetékfizetési kötelezettséggel?

Adóhivatal válasza:

II.

3. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (továbbiakban: Itv.) 17. § (1) o pontja alapján mentes az ajándékozási illeték alól a pénzügyi intézmény által elengedett követelés, amennyiben a követelés elengedése a magánszemély adós és családja megélhetési ellehetetlenülésének megelőzése érdekében az azonos helyzetben levők egyenlő elbánásának elve alapján történik.

E feltételek fennállásáról a pénzügyi intézmény igazolást ad az adósnak.

III. Amikor nem adómentes az elengedés

Kérdés:

4. Amennyiben egy elengedés nem felel meg az adómentesség feltételeinek, akkor az egyéb jövedelemként adózik és EHO fizetési kötelezettséggel jár? Ebben az esetben az SZJA levonása nem lehetséges, mert a hitelintézetből nem származik a magánszemélynek olyan jövedelme, amely alapján ez levonható lenne. Hogyan jár el helyesen a hitelintézet? Adóigazolást ad és az EHO-t megfizeti, vagy ez utóbbi is a magánszemély kötelezettsége?

Adóhivatal válasza:

III.

4. Amennyiben a hitelintézetnél fennálló tartozás elengedése nem felel meg a fenti adómentesség feltételeinek, adó, EHO fizetési kötelezettség keletkezik, de az Itv. 17. § c) pontja alapján mentes az ajándékozási illeték alól.

Adófizetési kötelezettség:

Az Szja tv. 4. § (2) bekezdése alapján bevétel a magánszemély által bármely jogcímen és bármely formában pénzben és/vagy nem pénzben - mástól megszerzett vagyoni érték. Nem pénzben megszerzett bevételnek minősül többek között az elengedett tartozás.

Az elengedett kötelezettség és más által átvállalt tartozás esetében a bevétel a magánszemély megszűnt kötelezettségének, illetve megszűnt tartozásának összege az Szja. tv. 5. § (3) bekezdése alapján.

Az adókötelezettség keletkezése és a bevétel megszerzésének időpontja az Szja tv 9. § (2) bekezdés e) pontja alapján az elengedett kötelezettség (tartozás) esetében az a nap, amelyen az adóalany kötelezettsége, illetve tartozása megszűnt.

Tehát a személyi jövedelemadó fizetési kötelezettség a hitelintézet által elengedett tartozás összege után keletkezik, és azon a napon, amikor a magánszemély tartozása megszűnt.

A magánszemélynek adóelőleget kell fizetnie évközben az elengedett tartozás után, az adóelőleget azonban a kifizetőnek (a hitelintézetnek) kell megállapítania. Mivel a levelében jelzett esetben az Szja előleg megállapítására van ugyan mód, de a levonására nincs, ezért a kifizetőnek a magánszemély tartozásának megszűnésével olyan igazolást kell kiállítani, és a magánszemély részére átadni, amelyből kiderül a magánszemély jövedelme (bevétele), a megállapított, de le nem vont adóelőleg. Egyben fel kell hívni a magánszemély figyelmét arra, hogy a le nem vont adóelőleget neki kell megfizetnie a tartozás megszűnését követő hónap 12-ig.

Miután az elengedett tartozás az összevont adóalap része lesz, ezért a fizetendő adóelőleg alapját 27% adóalap kiegészítéssel bruttósítani kell.

Az adóelőleg az adóelőleg alap 16 %-a lesz.

A kifizető az adóelőleg le nem vont részéről az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) rendelkezései szerint a 2008-as bevallásban adatot szolgáltat az adóhatóság felé.

(Jogsabályi hivatkozás: Szja. tv. 8. § (1) bekezdése 29. § (1) és (3) bekezdései, a 46. § (6) d) pontja, és a (7)-(8) bekezdései, valamint az Art. 31. § (2) bekezdés 17-20. pontjai, 178. § 18. pontja.)

Eho fizetési kötelezettség:

Az egészségügyi hozzájárulásról szóló 1998. évi LXVI. törvény)törvény (továbbiakban Eho. tv.) 3. § (1) bekezdés a) pontjának aa) alpontja alapján a kifizető 27 százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulást köteles fizetni az adóévben kifizetett, juttatott, az Szja tv. szerinti összevont adóalapba tartozó, adóelőleg-alap számításnál figyelembe vett jövedelem után. Tehát az elengedett tartozás után - amennyiben az nem adómentes - a hitelintézetnek keletkezik 27% Eho fizetési kötelezettsége.

IV. Elengedett követelés bejelentése

Kérdés:

5.A hitelintézetnek milyen bejelentési kötelezettsége van az elengedéssel kapcsolatban az Adóhatóság felé? (adómentes és adóköteles elengedés esetén?)

Adóhivatal válasza:

IV.

5. Az Art. 3. sz. melléklete rendelkezik az adatszolgáltatási kötelezettségről, és tételesen felsorolja, hogy mely esetekben kell adatot szolgáltatni az állami adóhatóság részére. A hitelintézetnek a magánszemély felé fennálló követelésének elengedéséről (amennyiben az adó-, és illeték mentes) adatszolgáltatási kötelezettsége nincs az állami adóhatóság felé. Amennyiben adóköteles a tartozás elengedése, és Eho kötelezettsége lesz a hitelintézetnek, arról, mint kifizetőnek az általános szabályok alapján adóbevallást kell adnia.

(Jogsabályi hivatkozás: Art. 31. § (2) bek. 52. § (4) bek. a) pontja)

Az Alkotmánybíróság 60/1992. (XI.17.) AB határozatban rögzítettekkel összhangban tájékoztatom, hogy az előzőekben részletezettek az elektronikus levelében foglaltakon alapuló szakmai véleménynek minősülnek, kötelező jogi erővel nem bírnak.

Az állásfoglalás dátuma: 2011. március.